

สคช/๒๑

๘ มิ.ย. ๕๙

๒๕.๐๕.๕๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส20404 ก ๒ กสอ
รับที่ : ๘9077/59 สคช ✓
วันที่ : ๐๘ มิ.ย. ๕๙ เวลา : 15:10

ที่ ทส ๑๐๐๘.๒/๐๒๖๓

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๗ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๘

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙
๓. บทสรุปสำหรับผู้บริหารรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๘
๔. รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๘

ด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๘ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๑๓ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะอนุกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้ดำเนินการยกร่างรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการฯ จำนวน ๓ ครั้ง โดยได้มีการสำรวจพื้นที่และจัดประชุมเพื่อหารือในประเด็นสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ๓ เรื่อง ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พื้นที่ปนเปื้อนมลพิษในประเทศไทย และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ทางธรรมชาติ โดยมีการจัดประชุมในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ฉะเชิงเทรา ภูเก็ต และกรุงเทพมหานคร รวมทั้งได้นำร่างรายงานสถานการณ์ฯ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ จำนวน ๑ ครั้ง เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากส่วนราชการ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน องค์กรเอกชน สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป

๑.๒ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีมติในคราวการประชุมฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เห็นชอบร่างรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๘ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. เหตุผล...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ตามมาตรา ๑๓ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีหน้าที่นำเสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

- ไม่มี -

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบด้วย บทสรุปสำหรับผู้บริหารและรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๘ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และ ๔ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๑ ภาพรวมการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ความเคลื่อนไหวที่สำคัญด้านสิ่งแวดล้อมในระดับโลก ระดับอาเซียน และในประเทศไทย ซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้นการเชื่อมโยงและปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม

๔.๒ สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมรายสาขา ได้ติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ พลังงาน ดิน ป่าไม้ และทรัพยากรแร่ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ สถานการณ์มลพิษ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม สิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน ซึ่งพบว่า สถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มที่ดีขึ้น ได้แก่ สถานการณ์มลพิษ มลภาวะจากฝุ่นละออง ชยะชุมชนและชยะตกค้างมีปริมาณลดลง รวมทั้งการเพิ่มพื้นที่สีเขียว และสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่เพิ่มขึ้น และสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง ได้แก่ การสูญเสียพื้นที่ป่า การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะการสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและการใช้ทรัพยากรอย่างเกินความพอดี ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการเกิดปัญหาภัยแล้ง

๔.๓ สถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ที่ศึกษา จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่

๔.๓.๑ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ที่ผ่านมาสถานการณ์ป่าไม้ของประเทศไทยได้รับแรงกดดันจากหลายด้าน ส่งผลให้ประเทศไทยประสบกับปัญหาการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้อย่างต่อเนื่อง การแก้ปัญหาดังกล่าวโดยมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอนุรักษ์ทั้งในแง่ของป่าไม้ที่ต้องการอนุรักษ์และความเป็นอยู่ของคนที่อยู่ร่วมกับป่า รวมทั้งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และเอกชนในการดูแลป่ามากขึ้น ทั้งนี้การดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จส่วนหนึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่ซึ่งทำให้การดูแลและอนุรักษ์ป่าไม้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓.๒ พื้นที่ปนเปื้อนมลพิษในประเทศไทย ในช่วงระยะเวลา ๒-๓ ปีที่ผ่านมาพบปัญหาพื้นที่การปนเปื้อนมลพิษในเกือบทุกภูมิภาคของประเทศ โดยแต่ละพื้นที่มีขั้นตอนการดำเนินการที่แตกต่างกัน ดังนั้นควรมีการจัดการปัญหาพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษในประเทศไทยที่ได้มาตรฐานและรัดกุมเพียงพอ ในหลายประเด็น เช่น ควรมีการออกกฎหมาย ระเบียบ แนวทางเพื่อการแก้ไขปัญหาพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษ โดยเฉพาะการพัฒนาความสามารถในการจัดการชยะ ของเสีย และของเสียอันตราย ให้อำนาจและบทบาทกับท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ใช้หลักความเสี่ยงของพื้นที่ในการพิจารณาและตัดสินใจ และพัฒนาระบบตรวจสอบปัญหาการปนเปื้อนจากสารเคมีในการเกษตร เป็นต้น

๔.๓.๓ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ทางธรรมชาติ พบว่าภาคการท่องเที่ยวมีการเติบโตอย่างรวดเร็วและมีความสำคัญต่อการเติบโตของเศรษฐกิจในประเทศไทย โดยเฉพาะการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ทางธรรมชาติได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในพื้นที่อนุรักษ์ทางธรรมชาติตามมา ดังนั้นจึงควรมีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ทางธรรมชาติอย่างเป็นระบบ เช่น การบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การดำเนินมาตรการในการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว และลดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าไปในพื้นที่อนุรักษ์ทางธรรมชาติที่มีความเปราะบางลง และกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ทางธรรมชาติให้ชัดเจน เป็นต้น

๔.๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงบูรณาการ เป็นการสรุปภาพรวมสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในประเทศและนำเสนอข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น โดยควรยึดหลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) ในการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

๒) ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เศรษฐกิจสีเขียว และแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

๓) สนับสนุนการบูรณาการทางความคิด การวางแผนงาน และการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ

๔) กำหนดให้มีการประเมินผลกระทบและผลได้ของนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะเชิงมาตรการ

๑) พัฒนาระบบสารสนเทศและการจัดเก็บข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน โดยให้มีการรวบรวมเรื่องที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ และเน้นการจัดเก็บข้อมูลตามสาขาสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ

๒) สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของภาคเอกชนและภาคประชาชน

๓) ใช้กลไกงบประมาณเพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับความสำคัญของประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม

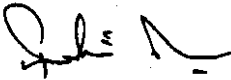
๔) พัฒนาเครื่องมือที่ทันสมัยในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ
รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก
(สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๓๘

โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๓๖